

PREPOROD

Riječ
predsjednika

Demanti

Ovih je dana redakcijama pristigao demanti Vertikale sindikata obrazovanja o *lažima* koje je Sindikat Preporod iznio u javnost prigodom obilježavanja prve godišnjice Sporazuma o prosvjetarskim plaćama. Demanti kao demanti. Ništa posebno. Sindikalni govor mržnje. Žalosno, ali uobičajeno. Sindikalni dvojac, predvođen kormilarom Vilijem, još se jednom bezobzirno obrusio na Preporod.

Kako je demanti forma koja služi za opovrgavanje, valja nam se prvo zapitati koga to opovrgava Vertikala. Na prvi pogled izgleda da je riječ o konkurentskom sindikatu. No, pažljivije gledano, očito je kako se ovaj put ne radi o demantiranju Preporoda, nego Državnog zavoda za statistiku. Svi su podaci, od prvog do posljednjeg, podaci Zavoda. A spomenuti podaci govore da plaće u obrazovanju sve više zaostaju za prosječnim plaćama u državi. Također, povećava se zaostajanje za plaćama u zdravstvu i nekim drugim državnim i javnim službama.

Ovi bi podaci u svakoj normalnoj zemlji teško kompromitirali vlast, dok bi sindikatima poslužili za dodatno mobiliziranje članstva. Nesumnjivo bi učinak bio takav i u Hrvatskoj da nema Vilima Ribića, koji o prosvjetarskim plaćama misli drukčije, odnosno dijametralno suprotno. On je u situaciji dokazivanja nedokazivog, kada mu podaci o zaostajanju prosvjetarskih plaća za prosječnim plaćama u državi ne idu u prilog, poseže za postotkom o smanjenju zaostajanja za plaćama u gospodarstvu. Kruške zamijeniš jabukama i nikome ništa. U zamjenjivanju ne bi bilo ništa sporno, da je kruške jabukama zamijenio premijer ili netko iz vlasti. No, kada to čini neki sindikalist, onda je to, najblaže rečeno, degutantno.

Preniske i nepravedne plaće svugdje su najvažniji motivacijski faktor među zaposlenicima prije pokretanja industrijskih akcija. I dok se u svijetu sindikati, prije pokretanja akcija, i u mobilizaciji članstva ponekad posluže poluistinama, u Hrvatskoj sindikati ne žele članstvu reći mobilizirajuću istinu. Istinom koja ide u prilog akciji, ali, nažalost, ne ide u prilog sindikalnim vrhuškama koje laž ustrajnije i žešće brane čak i od poslodavca. Naše vertikalne kolege ili ne shvaćaju ili se prave da ne shvaćaju kako laži o sindikalnim uspjesima obrazovne Vertikale možda usporavaju urušavanje njihovih organizacija, ali i sasvim izvjesno, imobiliziraju akcijsku spremnost članstva. Teško je članstvo istovremeno uvjeravati da mu je sve bolje, a onda ga, unatoč toj dobroti, pozivati u štrajk ili na prosvjed.

A onda kad ti isti ljudi ne izađu u dovoljnom broju na prosvjed ili ne stupe u štrajk, onda se krivca traži, a gdje drugdje, nego u Preporodu. Sindikatu koji nije, kako to Vilim Ribić demantira "nikada ništa organizirao, suvislo predložio i poduzeo protiv poslodavca". Nema potrebe ovdje zamarati čitatelje svime što je Preporod učinio u proteklih trinaest godina. O nekim je aktivnostima i sam Ribić svojevremeno afirmativno i govorio i pisao. Umjesto za njih bolnog prisjećanja na sve Preporodove inicijative i aktivnosti, Ribiću i njegovu društvu bolje bi bilo pokušati odgovoriti na pitanje kako to da je više od 8500 prosvjetara, pobjeglo baš u taj najineaktivniji školski sindikat, napuštajući pri tom sindikate koji su svih ovih godina uspješno organizirali, predlagali i poduzimali.

I na kraju je teško ne zapitati se što zapravo stoji iza najnovije bujice neistina i uvreda. Umjesto da članstvu i Ribić i Mihalinac objasne kako su to pristali potpisati kolektivne ugovore bez ijednoga značajnijega novog materijalnog prava, odnosno što je s novim pravima koje su članstvu najavljivali, potpisnici famoznog demantija *okreću pilu naopako* i konstatiraju da je Preporod sindikat koji potpisuje sve što i vlada ponudi. Manjak argumenata i višak uvreda razlozi su što na početku spomenuti demanti nitko nije objavio. Znaajući da ipak iza svega stoji nemali trud, neka sindikalne kolege ovaj uvodnik shvate i kao mali znak pažnje nečemu nezapaženom.

Željko Stipić

Iz rada Glavnog vijeća

Prva sjednica u novom sazivu

Nakon što je na skupštini u Selcu konstituirano Glavno vijeće Preporoda, prva sjednica u novom sazivu održana je 24. studenoga. Sadržaj sjednice moguće je podijeliti u dva dijela. U prvom dijelu završen je zahtjevan posao donošenja svih potrebnih pravilnika i odluka neophodnih za nesmetano funkcioniranje sindikata. Pravilnik o radu, Pravilnik o unutarnjem ustroju, Pravilnik o utvrđivanju načina provedbe izbora, suspenzije i opoziva članova tijela, Pravilnik o štrajku i Pravilnik o materijalno-financijskom poslovanju do-neseni su nakon opširne rasprave i prihvaćanja više prijedloga. Možda je najvažnije rješenje iz novih pravilnika da po pitanju plaća i naknada u sindikatu Preporod nastavlja utabanim stazama. Naime, plaće i naknade u sindikatu i dalje će biti čvrsto vezane uz primanja zaposlenih u osnovnim i srednjim školama. Također, iznimno je važna odluka o osnivanju područnog ureda sindikata u Splitu. Riječ je o prvom uredu Preporoda izvan Zagreba. Za prvog voditelja područnog ureda imenovan je Marko Ružić. U drugom dijelu sjednice najviše je interesa pokazano za izvještaj o stanju kolektivnih pregovora. Predsjednik Sindikata upoznao je članove Glavnog vijeća sa stanjem u srednjoškolskim, odnosno osnovnoškolskim pregovorima.

Prema dostupnim informacijama, srednjoškolski pregovori su završeni,

Glavno vijeće u novom sazivu

odnosno očekuje se potpisivanje novoga Kolektivnog ugovora. Nažalost, kolegama iz Nezavisnog sindikata bilo je jedino važno da se samostalno u situaciji potpisati kolektivni ugovor. Za potpisivanje je pripremljen kolektivni ugovor koji ne traži od poslodavca gotovo nikakav novi trošak. Drugim riječima, nema ništa od najavljenih poboljšanja. Kolegama, prema našim informacijama, nije uspjelo zadržati u kolektivnom ugovoru pravo na sindikalne poluprofesionalce plaćene iz državnog proračuna. Podsjetimo, to je pravo prethodno brisano i iz Temelnoga kolektivnog ugovora. Nezavisni sindikat nekažnjeno je nastavio kršiti odluke Gospodarsko-socijalnog vijeća o obvezi konzultira-

nja s Preporodom za vrijeme pregovora. No, prema informacijama kojima raspolažemo, još će ove školske godine, iako nema nikakve pravne osnove, dužnosnici Nezavisnog sindikata koristiti to pravo. Pregovori o novom osnovnoškolskom kolektivnom ugovoru su završeni. Mirenje je završilo neuspjehom. Prosvjed Sindikata hrvatskih učitelja nije dao nikakvog rezultata. Preporod je dao javnu potporu kolegama iz SHU-a u njihovim nastojanjima da poslodavac poštuje ugovorena nova prava. Ponudu od 5 milijuna kuna u situaciji kroz zapisnike ugovorenih 69 milijuna kuna smatramo ponižavajućom. Preporod će i dalje biti konstruktivan partner Sindikatu hrvatskih učitelja u

svim aktivnostima vezanim uz kolektivno pregovaranje.

Na kraju sjednice članovi Glavnog vijeća podupri su sve aktivnosti (tiskanje plakata i oglas u Školskim novinama) Preporoda provedene povodom obilježavanja godišnjice Sporazuma o plaćama. Valja istaknuti da je proces konstituiranja Glavnog vijeća pri samom kraju. Naime, u Glavno su vijeće, uz predstavnike županijskih vijeća, imenovani voditelji Odbora za nenastavno osoblje (Hrabroslav Filaković) i voditeljica Odbora specijalnih i posebnih škola (Biserka Kraljić Arsić). Uskoro se u Glavno vijeće očekuje i ulazak županijskog povjerenika Dubrovačko-neretvanske županije.

S. M.

Kolektivni ugovori i (ne)stručna nastava

Tko će to platiti

U svakidašnjem radu u školi susrećemo se s terminom *stručna* zamjena kad nas voditelj ili ravnatelj upute u razred kako bismo zamijenili odsutne kolege, predavače istih nastavnih predmeta i održali nastavu učenicima. Ta se *stručna* zamjena plaća za razliku od *nestručne* zamjene. Termin *stručna* zamjena kao takav ne postoji ni u jednom važećem dokumentu ili pravilniku. Sindikati su tražili da se Kolektivnim ugovorom regulira i plaćanje zamjena, ali Ministarstvo je odbilo taj zahtjev, pa je ostavljen prostor za slobodnu interpretaciju, najčešće od ravnatelja. Ravnatelji su dobili usmeni, a potom i pisani naputak od Ministarstva kako plaćati, odnosno ne plaćati zamjene. Po naputku plaća se samo *stručna* zamjena, odnosno kada se mijenja kolega sustručnjak. Nastavni sat koji smo održali iz svoga nastavnog predmeta, ali umjesto kolege koji predaje nešto drugo, neće nam biti plaćen.

Nije problem samo u (ne)plaćanju

zamjena. Profesori ili učitelji koji mijenjaju kolege sustručnjake često ulaze u razrede u kojima inače ne predaju te ne poznaju učenike, a ponekad bez priprema održavaju sate po drugom planu i programu, što je vrlo teško. Takva bi se zamjena trebala po naputku Ministarstva plaćati kao honorarni sat, ali u nekim je školama plaćaju kao sat bez priprema. Da bi se zamjena uopće platila, odsutni profesor mora donijeti potvrdu o bolovanju, potvrdu o smrti u užoj obitelji ili potvrdu o usavršavanju koje organizira Agencija za odgoj i obrazovanje. Ako nastavnik mijenja bilo kojega kolegu u razredu u kojem i sam predaje svoj predmet taj sat mu se ne plaća, jer se smatra kako odrađuje program iz svog predmeta i time poboljšava svoju realizaciju. Međutim, postoji mišljenje inspekcije prema kojemu nastavnik ne smije imati u svojoj godišnjoj realizaciji ni višak ni manjak veći od pet posto sati, jer se to smatra povredom prava učenika i ocjene

iz tog predmeta mogu se žalbenim postupkom poništiti.

Ravnatelji ponekad tumače kako se mora otići na zamjenu koja se ne plaća, jer navodno svi nastavnici imaju u svom tjednom zaduženju obvezu da idu na tri sata zamjene. Pogrešno se pri tom pozivaju na članak 5. Pravilnika o normi rada nastavnika u srednjoškolskoj ustanovi, koji kaže kako se tjedna norma neposrednog rada u odgojno-obrazovnom procesu može uvećati za tri sata bez dogovora s djelatnikom, a najviše do šest sati uz pristanak djelatnika, i to samo u jednom polugodištu. Međutim, ovo se uopće ne odnosi na zamjene, već na redovna tjedna zaduženja. Događa se nerijetko da zbog čestih (neplaćenih) zamjena neki kolege završe svoju realizaciju do polovice svibnja. Što s njima? Najčešće nastavlja s nastavom preko dopuštene realizacije, a da nisu plaćeni za te sate, jer ih se ne smije osloboditi nastave, iako su ispunili plan i program. O tome bi trebali voditi računa voditelji nastave kada šalju profesore na zamjenu, ali i ravnatelji škola koji bi tre-

bali naložiti satničarima da pred kraj nastavne godine temeljem realiziranih sati prilagode tjedni raspored.

Prema tumačenju sindikata, poslodavac, a u našem slučaju ravnatelj, treba bi djelatniku izdati nalog za obavljanje posla zamjene. Tada bi takav rad bio prekovremeni i morao bi biti i plaćen. Poslije svega sam se od sebe nameće zaključak kako u stvari nema stručne i nestručne zamjene, već samo postoji redovni rad i prekovremeni rad u izvanrednim situacijama (zamjena u slučaju smrti, bolesti, stručnog usavršavanja ili druge opravdane odsutnosti). Na kraju je važno napomenuti kako bi problema bilo manje kada bismo se pridržavali važećih propisa - kolektivnih ugovora i pravilnika. Ako u njima nešto nije regulirano onda se treba pridržavati općih propisa, odnosno Zakona o radu koji poznaje jedino plaćeni prekovremeni rad po nalogu poslodavca. Zašto samo u prosvjeti postoji rad koji se ne plaća i koji je, bilo bi smiješno kad ne bi bilo tužno, suprotno nazvan *nestručna* zamjena?

Dubravka BOUŠA

...NOVOSTI..NOVOSTI..NOVOSTI..

• U Bjelovaru je 13. studenoga 2007. održana konstituirajuća sjednica Županijskog vijeća Bjelovarskobilogorske županije. Za predsjednicu Županijskog vijeća izabrana je Mira Poljak, a za zamjenika predsjednice Zoran Radanović.

• Predstavnik Sindikata hrvatskih

učitelja Zvonimir Laktašić i predsjednik Saveza školskih sindikata Željko Stipić sudjelovali su 16. studenoga 2007. na postupku mirenja zbog neuspjeha kolektivnih pregovora. Mirenje je završilo neuspješno.

• Odlukom Glavnog vijeća Sindikata, s radom je započeo

Područni ured SZHŠ Preporod u Splitu. Pokretanjem prvoga područnog ureda izvan Zagreba nastojat će se pojedine sindikalne aktivnosti iz središnjice preseliti u područni ured. Voditelj ureda je Marko Ružić, a tajnica Manda Boban. Brojevi telefona su: 021/323-036 i 021/323-037.

• Dana 21. studenoga 2007. održana je konferencija za novinare *Potplaćenost zaposlenih u obrazovanju - politika plaća u javnom sektoru aktualne vlasti od 2004. do 2008.* Na konferenciji su izneseni ovogodišnji podaci o plaćama Državnog zavoda za statistiku.

Glasilo Sindikata zaposlenika u hrvatskom školstvu Preporod, Petrinjska 59a, 10000 Zagreb

Izdavač: SZHŠ Preporod

Uredništvo: Sonja Mudrić i Marko Ružić

Urednik: Željko Stipić

Grafička priprema: Školske novine

Tisak: Vjesnik d.d., Slavenska avenija 4

Glasilo je besplatno; prijavljeno je Ministarstvu kulture sektoru za informiranje 19. lipnja 1995. godine, klasa: 008-02/95-01-01, ur-broj: 532-03-5/2-95-01/142. Rješenjem Ministarstva kulture od 6. srpnja 1995. godine, klasa 612-10/95-01-1267, ur-broj: 532-03-1/7-95-01. Glasilo je oslobođeno poreza na promet.